

Projekt

z dnia 18 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W MORAWICY**

z dnia 30 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Miasta i Gminy Morawica na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Miejska w Morawicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program PRzeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej na terenie Miasta i Gminy Morawica, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Morawica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta i Gminy Morawica.

Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
na lata 2025-2030
Miasta i Gminy Morawica

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I – PODSTAWY PRAWNE.....	5
ROZDZIAŁ II – ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE MORAWICA.....	6
II. 1 WPROWADZENIE	6
II. 2 DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ – WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	6
II. 3 STATYSTYKA DOTYCZĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	11
II. 4 ZASOBY INSTYTUCJONALNE	15
ROZDZIAŁ III – ADRESACI PROGRAMU.....	16
ROZDZIAŁ IV – CEL GŁÓWNY ORAZ CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	16
IV. 1 CEL GŁÓWNY	16
IV. 2 CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	16
ROZDZIAŁ V – REALIZACJA PROGRAMU I FINANSOWANIE	22
ROZDZIAŁ VI – PROGNOZA ZMIAN.....	23
ROZDZIAŁ VII – MONITORING I EWALUACJA	23
ZAKOŃCZENIE	24
SPIS TABEL	25
SPIS WYKRESÓW	26

Wstęp

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej charakteryzuje ją, jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Można wyróżnić następujące rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczną, polegającą na użyciu siły fizycznej w celu wyrządzenia krzywdy drugiej osobie,
- przemoc psychiczną, mającą na celu kontrolowanie, zastraszanie, poniżanie lub manipulowanie emocjami drugiej osoby,
- przemoc seksualną, obejmującą działania seksualne narzucane komuś wbrew jego woli,
- przemoc ekonomiczną, polegającą na kontrolowaniu finansów w sposób, który ogranicza wolność i zdolność do samodzielnego funkcjonowania drugiej osoby,
- zaniedbywanie, polegające na systematycznym niepodejmowaniu działań, które są niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb osoby zależnej, np. dziecka, osoby starszej czy osoby z niepełnosprawnością.

Osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy;
- świadka przemocy;
- osoby stosującej przemoc.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wyjaśnia, co rozumie się pod pojęciem osoby doznającej przemocy domowej i są to:

- małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i ich małżonkowie oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- małoletni, wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust. 2), do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rozdział I – Podstawy prawne

Podstawę prawną opracowania niniejszego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Miasta i Gminy Morawica (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), a także następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2024 poz. 1283 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939);
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1491);
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r., a także Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Niniejszy Program uwzględnia także wytyczne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Morawica do 2020 roku (przyjętej Uchwałą Nr X/90/11 Rady Miejskiej w Morawicy z dnia 28 czerwca 2011 r.) oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Morawica na lata 2017-2024 (przyjętej Uchwałą XXVI/310/17 Rady Miejskiej w Morawicy z dnia 16 stycznia 2017 r.).

Rozdział II – Analiza zjawiska przemocy domowej w Gminie Morawica

II. 1 Wprowadzenie

Gmina Morawica to gmina miejsko-wiejska położona w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim. Sąsiaduje z gminami: Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Kielce, Kije, Nowiny, Pierzchnica oraz Sobków.

Gmina Morawica w 2023 roku liczyła 16 987 mieszkańców, z czego 49,7% stanowiły kobiety, a 50,1% - mężczyźni. Liczba ludności w gminie w ostatnich latach notowała trend wzrostowy.

Tabela 1 Liczba ludności w Gminie Morawica w podziale na płeć w latach 2021-2023

Grupa wiekowa	2021	2022	2023
Ogółem	16 636	16 858	16 987
Kobiety	8 288	8 415	8 448
Mężczyźni	8 248	8 442	8 503

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Morawicy.

W ramach analizy zjawiska przemocy w Gminie Morawica przedstawiono wybrane wnioski oraz rekomendacje z przeprowadzonych badań ankietowych, których efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Morawica. Kolejno, przedstawiono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy domowej (zaznaczyć trzeba, że dane te z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy). Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów.

II. 2 Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została przeprowadzona wśród mieszkańców Gminy Morawica na przełomie października i listopada 2024 roku. W badaniu łącznie udział wzięły 1 042 osoby (307 dorosłych mieszkańców, 407 uczniów klas 4-6, 216 uczniów klas 7-8 oraz klas ponadpodstawowych, 25 seniorów, 25 osób z niepełnosprawnością oraz 62 przedstawicieli instytucji pomocowych). Badanie obejmowało m.in. problem przemocy.

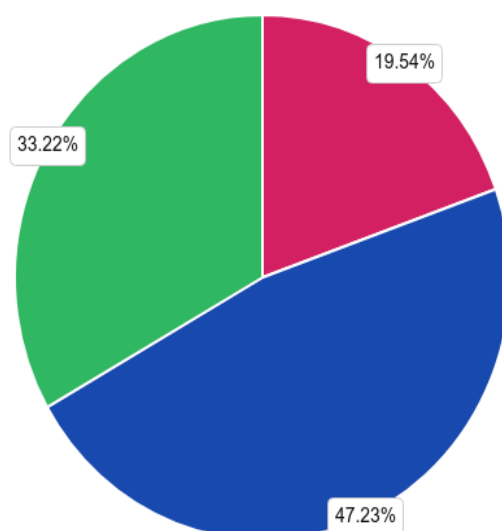
Wnioski

Problem przemocy według dorosłych mieszkańców

Największa część respondentów (47,23%) stwierdziła, że nie zna osób doświadczających przemocy domowej, jednakże 19,54% przyznało, że zna takie osoby. Sugeruje to, że przemoc może być problemem skrytym, nie zawsze dostrzeganym przez innych. Z kolei 33,22% badanych stwierdziło, że "nie wie", co oznacza, że zjawisko przemocy może być niewystarczająco rozpoznane przez otoczenie.

Wykres 1

Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród dorosłych mieszkańców na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

Źródło: Diagnoza zjawiska przemocy domowej

67,97% ankietowanych zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyło przemocy, ale 23,86% przyznało, że doświadczyli jej więcej niż 12 miesięcy temu. Wskazuje to, że znaczna liczba osób miała kontakt z przemocą w przeszłości, co może mieć długofalowe konsekwencje dla ich zdrowia psychicznego i emocjonalnego. Najczęstszą formą przemocy była "przemoc psychiczna" (74,75%), co pokazuje, że ten rodzaj przemocy jest najbardziej powszechny, choć często niewidoczny. Ponadto "przemoc fizyczna" dotknęła 51,52% badanych, a "mobbing" i "przemoc ekonomiczna" po 17,17%. Te wyniki pokazują, że przemoc w różnych formach jest obecna w życiu niektórych respondentów.

Większość respondentów (90,23%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała przemocy wobec innych, co jest pozytywnym sygnałem. Jednakże 4,56% przyznało, że stosowało przemoc

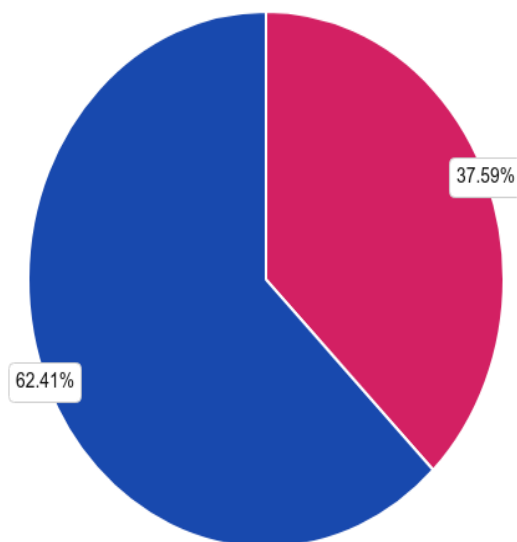
więcej niż 12 miesięcy temu, a 3,91% w ostatnich 30 dniach, co sugeruje konieczność działań edukacyjnych i wsparcia dla tych, którzy mają tendencje do stosowania przemocy.

Problem przemocy według uczniów klas 4-6

Przemoc jest problemem obecnym w szkołach. Aż 37,59% uczniów doświadczyło przemocy, a 31,45% przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec innych. Najczęściej przemoc dotyczyła „kolegów ze szkoły” (47,29%) oraz „brata” (39,53%). Najbardziej powszechne formy przemocy to przemoc fizyczna (74,42%) oraz przemoc słowna (37,21%).

Wykres 2

Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród uczniów klas 4-6 na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

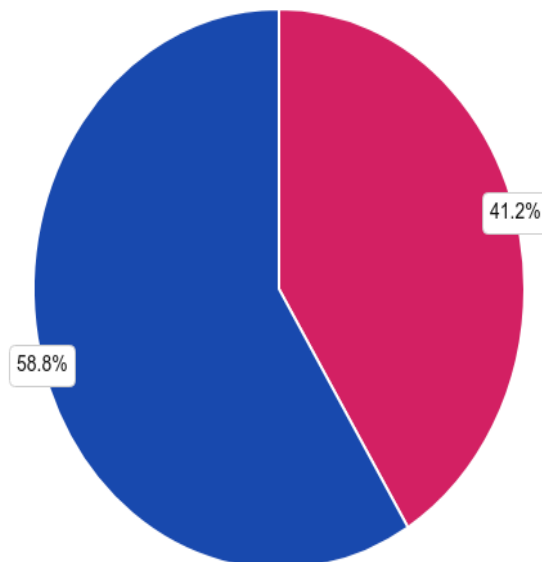
Źródło: Diagnoza zjawiska przemocy domowej

Problem przemocy według uczniów klas 7-8

41,2% uczniów doświadczyło przemocy, a 31,02% przyznało się do jej stosowania. Najczęściej przemoc dotyczyła „kolegi/koleżanki ze szkoły” (51,69%) oraz „znajomych/przyjaciół” (42,7%). Uczniowie najczęściej stosowali przemoc fizyczną (65,67%), a 46,27% uczniów stosowało przemoc werbalną.

Wykres 3

Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród uczniów klas 7-8 na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

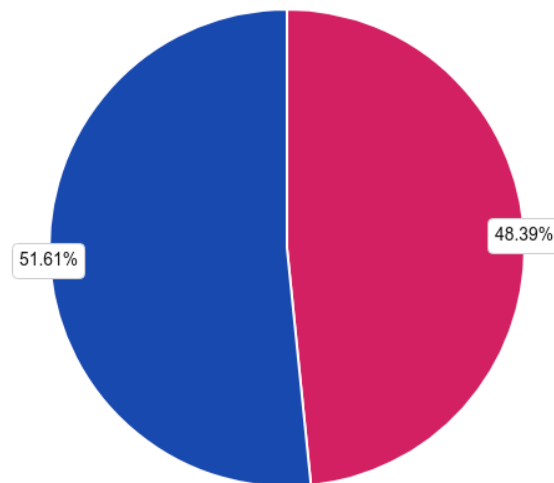
Źródło: Diagnoza zjawiska przemocy domowej

Problem przemocy według pracowników instytucji pomocowych

Przemoc domowa jest postrzegana, jako powszechny problem wśród 48,39% respondentów. Przemoc psychiczna (86,67%) oraz fizyczna (70%) to najczęściej występujące formy przemocy wśród mieszkańców, co wymaga szybkiej reakcji służb pomocowych. Kobiety (96,67%) są postrzegane, jako grupa najczęściej doświadczająca przemocy, a uzależnieni (83,33%) jako grupa najczęściej stosująca przemoc.

Wykres 4

Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród pracowników instytucji pomocowych na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

Źródło: Diagnoza zjawiska przemocy domowej

Rekomendacje

Rozwój programów przeciwdziałania przemocy domowej i mobbingowi:

- Tworzenie lokalnych punktów wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wzmocnienie istniejących instytucji, które oferują pomoc psychologiczną, prawną i schronienie dla osób doznających przemocy.
- Rozszerzenie programów edukacyjnych dotyczących rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej, a także szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych i służb medycznych w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy.
- Zwalczanie mobbingu poprzez wprowadzenie specjalnych programów edukacyjnych skierowanych do pracowników i pracodawców. Gmina mogłaby opracować standardy etyczne dotyczące środowisk pracy i wdrożyć procedury interwencyjne w przypadku zgłoszeń o mobbing.

Wprowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy:

- Promowanie kampanii społecznych na temat cyberprzemocy, skierowanych do wszystkich grup wiekowych, aby zwiększyć świadomość o tym zjawisku i jego skutkach.
- Utworzenie specjalnych programów wsparcia dla osób doznających cyberprzemocy, w tym zapewnienie dostępu do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli i rodziców, aby mogli skutecznie rozpoznawać oznaki cyberprzemocy i wiedzieli, jak reagować w przypadku jej wystąpienia.

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy:

- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, a także skutecznych sposobów przeciwdziałania.
- Stworzenie łatwo dostępnych kanałów wsparcia dla osób doznających przemocy, np. anonimowe infolinie lub platformy internetowe, gdzie uczniowie mogliby zgłaszać przemoc bez obaw przed odwetem.
- Wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy.

Zacieśnienie współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi:

- Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, które już mają doświadczenie w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- Wspieranie inicjatyw społecznych, takich jak grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kampanie informacyjne oraz inne formy działania na rzecz lokalnej społeczności.

II. 3 Statystyka dotycząca przemocy domowej

Dane na temat procedury „Niebieskie Karty”, dedykowanej przemocy domowej, to jedne z bardziej wiarygodnych statystyk obrazujących skalę tego zjawiska w danej jednostce. W Gminie Morawica każdego roku sporządza się ok. 60 „Niebieskich Kart”. Rokrocznie notuje się ok. 50 osób stosujących przemoc domową w Gminie Morawica – w większości są to mężczyźni oraz ponad 100 osób doznających przemocy.

Tabela 2

Dane na temat procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Kategoria	Podkategoria	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”		63	69	63
Liczba osób stosujących przemoc	Ogółem	57	47	52
	Kobiety	0	0	4
	Mężczyźni	57	47	48
Liczba osób doznających przemocy	Ogółem	142	184	168
	Kobiety	48	69	64
	Mężczyźni	58	75	45
	Dzieci	36	43	59
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	Kart C	32	28	25
	Kart D	15	17	16
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia, porad i konsultacji Punktu Interwencji Kryzysowej Ośrodka Pomocy Społecznej		89	71	258

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Morawicy.

Procedurę „Niebieskie Karty” najczęściej wszczyna Policja. W kilku przypadkach rocznie wszczynana jest ona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a sporadycznie także przez podmioty z obszaru ochrony zdrowia i oświaty.

Tabela 3

Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na podmiot wszczynający w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023
Policja	55	65	59
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	7	3	3
Ochrona zdrowia	1	1	0
Oświata	0	0	1
OGÓŁEM	63	69	63

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Morawicy.

Przemoc domowa w Gminie Morawica najczęściej przyjmuje formy przemocy fizycznej oraz psychicznej.

Tabela 4

Liczba rodzin, w których wystąpiły poszczególne formy przemocy domowej w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023
przemoc fizyczna	47	27	20
przemoc psychiczna	25	43	39
przemoc ekonomiczna	1	15	3
przemoc seksualna	5	5	6

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Morawicy.

Poniżej – dane Policji na temat jej działalności w obszarze przemocy domowej w Gminie Morawica. Są one szczególnie istotne, gdyż to podmiot odpowiedzialny za sporządzanie większości „Niebieskich Kart” w Gminie Morawica. W 2023 roku liczba interwencji dotyczących przemocy domowej w Gminie wyniosła 172 – mniej niż w poprzednich dwóch latach. Kilka osób rocznie jest zatrzymywanych w związku ze stosowaniem przemocy domowej. Kilkadziesiąt osób stosujących przemoc domową rokrocznie było pod wpływem alkoholu.

Tabela 5

Dane na temat działalności Policji w obszarze przemocy domowej w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023
Liczba interwencji Policji dotyczących przemocy domowej	219	221	172
Liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc domową	2	6	2
Liczba osób stosujących przemoc domową, będących pod wpływem alkoholu	38	52	27
Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia po interwencji dotyczącej przemocy domowej	13	18	7

Źródło: Komisariat Policji w Morawicy.

Poniżej – dane na temat mieszkańców Gminy Morawica korzystających z pomocy udzielanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.

Kategoria	Podkategoria	2021	2022	2023
Liczba osób	Ogółem	65	62	70
	Kobiety	25	23	25
	Mężczyźni	19	15	22
	Dzieci	21	24	23
Porady osobiste	Ogółem	195	186	205
	Kobiety	75	69	77
	Mężczyźni	57	45	59
	Dzieci	63	72	69

Porady telefoniczne	Ogółem	38	65	66
	Kobiety	24	38	41
	Mężczyźni	14	27	25
Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc	Ogółem	22	32	30
	Kobiety	2	9 (1 z gm. Morawica), ukończyło 5 kobiet	5, ukończyło 5 kobiet
	Mężczyźni	20 (1 z gminy Morawica), ukończyło 11	23 (1 z gminy Morawica, ukończyło 12 mężczyzn	25 (1 z gminy Morawica), ukończyło 11 mężczyzn

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.

Warto pamiętać, że pewna część problemu przemocy domowej nie znajduje odzwierciedlenia w statystykach, gdyż część osób z nimi się borykających nie korzysta ze wsparcia, a problem bywa trudny do zauważenia na zewnątrz (zwłaszcza w przypadku przemocy psychicznej). Stąd istotnym elementem niniejszej diagnozy są wcześniej zaprezentowane wnioski z badania ankietowego, rozszerzające ogląd omawianego zagadnienia.

II. 4 Zasoby instytucjonalne

Zasoby instytucjonalne na terenie Gminy Morawica – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej to:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych i ofiar przemocy,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Morawicy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miasta i Gminy w Morawicy,
- Straż Miejska w Morawicy,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia tj. NZOZ w Morawicy, NZOZ w Bilczy,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, tj. Środowiskowy Dom Samopomocy w Brudzowie, Samorządowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Brudzowie,
- organizacje pozarządowe i kościelne.

Dodatkowo, należy wskazać na instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren Gminy Morawica, stanowiące wsparcie w realizacji działań wynikających z niniejszego Programu:

- Sąd Rejonowy w Kielcach,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy Sądzie Rejonowym),
- Prokuratura Rejonowa Kielce Zachód w Kielcach;
- Komenda Miejska Policji w Kielcach – Komisariat w Morawicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.

Rozdział III – Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Morawica są:

- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
- osoby doznające przemocy domowej i osoby stosujące przemoc domową,
- społeczność lokalna,
- przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Rozdział IV – Cel główny oraz cele strategiczne Programu

IV. 1 Cel główny

Cel główny Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Morawica to:

Ograniczenie zjawiska przemocy domowej w Gminie Morawica oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia i ochrony osobom dotkniętym przemocą poprzez zwiększenie świadomości społecznej, skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc, a także rozwój i koordynację systemu pomocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej

IV. 2 Cele strategiczne Programu

Cele strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem)

Cel strategiczny 1.	
Skuteczna ochrona i wsparcie dla osób doznających przemocy domowej	
Działania:	Wykonawca/koordynator:
<ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja i rozwój działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych i ofiar przemocy 	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy domowej • praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą domową • udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia osobom doznającym przemocy domowej • podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw • działania w kierunku zwiększenia dostępności dyżurów informacyjno-konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej • ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy oraz udzielającymi im wsparcia • rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w problemie przemocy domowej 	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miasta i Gminy</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki ochrony zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>
<p>Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągle)</p>	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób doznających przemocy domowej • liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym 	

<p>Cel strategiczny 2.</p> <p>Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową</p>	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja procedury „Niebieskie Karty” • prowadzenie działań interwencyjnych w odpowiedzi na przypadki przemocy domowej z uwzględnieniem dostępnych dróg prawnych • organizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w tych programach 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miasta i Gminy</p>

<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania 	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki ochrony zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>
<p>Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)</p>	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” • liczba osób stosujących przemoc domową • liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych 	

<p>Cel strategiczny 3.</p> <p>Dzieci i młodzież skutecznie chronieni przed problemem przemocy domowej</p>	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zajęć, warsztatów i pogadarek profilaktycznych i edukacyjnych na temat agresji i przemocy • wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy • organizacja oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, wolnej od agresji i używek • aktywna reakcja na objawy występowania zjawiska przemocy domowej w rodzinach, w których są dzieci i młodzież w placówkach oświatowych • udzielanie wsparcia psychologicznego dzieciom i młodzieży dotkniętym problemem przemocy 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miasta i Gminy</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p>

	<p>podmioty kulturalne</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p>
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników zajęć edukacyjnych z zakresu przemocy dla dzieci i młodzieży • liczba dzieci i młodzieży, którym udzielono wsparcia psychologicznego w związku z problemem przemocy 	

<p>Cel strategiczny 4.</p> <p>Monitoring i diagnoza sytuacji rodzin zagrożonych przemocą</p>	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa • monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje przypuszczenie, że występuje przemoc domowa • monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” • diagnozowanie i stałe monitorowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy • monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miasta i Gminy</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki ochrony zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p>
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	

Wskaźniki:

- liczba rodzin, w których ustała przemoc domowa w wyniku procedury „Niebieskie Karty”

Cel strategiczny 5.

Wysoka świadomość społeczna odnośnie problemu przemocy domowej

Działania:

- organizacja akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej
- rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy domowej w przestrzeni publicznej (np. ulotki, plakaty) oraz w sieci (np. posty na gminnych stronach internetowych)
- budowanie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego i organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność, wolnych od przemocy i używek
- realizacja innych działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych wśród mieszkańców w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej i upowszechniania wiedzy w tym zakresie

Wykonawca/koordynator:

Zespół Interdyscyplinarny

Wsparcie/współpraca:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miasta i Gminy

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Policja

placówki oświatowe

placówki ochrony zdrowia

podmioty kulturalne

organizacje pozarządowe i religijne

Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)

Wskaźniki:

- liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych na temat przemocy domowej
- liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Cel strategiczny 6.

Koordynacja działań, współpraca międzyinstytucjonalna i wysoka, jakość systemu wspierana w problemie przemocy domowej

Działania:

- współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
- usprawnienie i przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy domowej
- współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej
- wspieranie inicjatyw społecznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej
- realizacja szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych, służb medycznych i innych osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy domowej w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy, udzielania im wsparcia i reakcji na ten problem
- zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy domowej

Wykonawca/koordynator:

Zespół Interdyscyplinarny

Wsparcie/współpraca:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miasta i Gminy

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Policja

placówki oświatowe

placówki ochrony zdrowia

podmioty kulturalne

organizacje pozarządowe i religijne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)

Wskaźniki:

- liczba uczestników szkoleń zwiększających kompetencje

Rozdział V – Realizacja Programu i finansowanie

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest, zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny. Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy, które mogą udzielić wsparcia Zespołowi Interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane, jako zasoby instytucjonalne gminy (Rozdział II.4).

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2030 roku.

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne Gminy Morawica oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

Rozdział VI – Prognoza zmian

W związku z przedstawionym celem głównym, a także celami szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2025-2030 przyczyni się do:

- ograniczenia występowania zjawiska przemocy domowej;
- zwiększenia wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej, jego przyczyn oraz konsekwencji;
- ulepszenia systemu wsparcia dedykowanego osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej;
- zapewnienia skutecznych mechanizmów ochrony dla osób narażonych na przemoc domową;
- podniesienia świadomości społecznej na temat dostępnych form pomocy w sytuacjach związanych z przemocą;
- wspomnienia współpracy społeczności lokalnej i instytucji publicznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- stworzenia efektywnego systemu pomocy skierowanego do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

Rozdział VII – Monitoring i ewaluacja

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej;
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej;
- liczba osób stosujących przemoc domową;
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”;
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań;
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Zespół Interdyscyplinarny przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedzający.

Zakończenie

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów strategicznych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Morawica w podziale na płeć w latach 2021-2023

Tabela 2 Dane na temat procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Tabela 3 Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na podmiot wszczynający w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Tabela 4 Liczba rodzin, w których wystąpiły poszczególne formy przemocy domowej w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Tabela 5 Dane na temat działalności Policji w obszarze przemocy domowej w Gminie Morawica w latach 2021-2023

Tabela 6 Dane na temat mieszkańców Gminy Morawica korzystających z pomocy udzielanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach w latach 2021-2023

Spis wykresów

Wykres 1 Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród dorosłych mieszkańców na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

Wykres 2 Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród uczniów klas 4-6 na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

Wykres 3 Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród uczniów klas 7-8 na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

Wykres 4 Odpowiedzi na pytanie „Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?” w ankiecie wśród pracowników instytucji pomocowych na potrzeby Diagnozy zjawiska przemocy domowej

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lica 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Rada Miejska w Morawicy niniejszą uchwałą czyni zadość delegacji ustawowej. Podjęcie niniejszej uchwały, której treść dostosowano do aktualnego stanu prawnego, skutkuje przyjęciem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta i Gminy Morawica na lata 2025-2030.